

Uniapnean hoitoketju Satasairaala 5.6.19

Työryhmä:

Keuhkosairaudet: ylilääkäri Eija Nieminen

Kliininen neurofysiologia: ylilääkäri Esa Rauhala

Korva-nenä ja kurkkutaudit: erikoislääkäri Samuli Sorri

Hammas-, suu- ja leukasairauksien poliklinikka: osastonylilääkäri Pekka Niemi

Terveyskeskuksen tehtävät ja lähetteeseen vaadittavat tiedot

- Kiireettömän lähetteen edellytyksenä on vähintään kaksi seuraavassa lueteltavista oireista
 - päiväväsymys
 - poikkeava nukahtelu
 - pitkään jatkunut äänekäs kuorsaus
 - hengityskatkoksia toisen henkilön toteamana
 - aamupäänsärky (unenaikainen hiilidioksidin kertyminen)
 - toistuvat yölliset heräämiset tukehtumisen tunteeseen
 - epäily lihavuuteen liittyvästä ventilaatiovajaksesta
 - aamuisin koholla oleva verenpaine
- Uneliaisuuskyselyt: ESS (Epworth Sleepiness Scale)
- Muut sairaudet: erityisesti sydän- ja verisuonisairaudet
- Lääkitys
- Ammatti
- Tupakointi
- Yleisstatus: BMI, verenpaine
- Nielun status: tonsillat, pehmeä suulaki, nenänielu
- Nenän status: tukkoisuus, polyyppit, alakuorikkoturvotus, septumdeviaatio
- Hampaisto ja mahdollinen leukojen välinen epäsuhta esim. pieni alaleuka
- Laboratoriotutkimukset harkinnan mukaan: PVK, verensokeri, TSH
- Väsymyksen muut syyt

Indikaatioita erikoissairaanhoidon lähetteeseen

- Perustellut uniapneaepäilyt lähetetään keuhkosairauksien poliklinikalle yöpolygrafiaa varten. Erityistapauksissa potilaan voi lähettää suoraan korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikkaan tai hammas-, suu- ja leukasairauksien klinikkaan
- Kiireellisellä läheteellä lähetetään oireinen potilas, joka työskentelee valppautta vaativassa ammatissa (esim. ammattiautoilijat, veturinkuljettajat, lentäjät tai lennonjohdossa työskentelevät), jos potilaalla on vaikea sydän- ja verisuonitauti ja raskaana olevan uniapneaepäily

Keuhkosairauksien poliklinikka

- Perustellut uniapneaepäilyt lähetetään ensisijaisesti keuhkosairauksien poliklinikalle
- CPAP-hoito aloitus potilaille, joilla on yöpolyografiassa jo todettu keskivaikea tai vaikea uniapnea ja potilas on oireinen ja motivoitunut CPAP-hoitokokeiluun
 - Kiireellinen lähete jos lievä-vaikea uniapnea ja potilas on riskiammatissa
- Lihavuuteen liittyvä hengitysvajaus
- Vaativat työ- ja ajokykyarviot

Korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikka

- Uniapneapotilailla operaatioarvio jos selvästi poikkeava anatominen rakenne ylähengitysteiden alueella (esim. voimakas septumdeviaatio, nenäpolyyppit tai ahtauttava alakuorikkoturvotus ja nenä on tukossa 2 kuukauden kortisonisumutteen käytöstä huolimatta, kookkaat tonsillat) ja BMI <32
- Uniapneapotilaat, joille CPAP-hoito ei sovellu:, laihdutus kokeiltu, jos obesiteettia. Läheteessä maininta, mitä hoitoja on kokeiltu sekä potilaan mielipide hoidosta
- Lievästä uniapneasta kärsivillä potilailla, jotka eivät ole motivoituneet CPAP-hoitoon, voidaan harkita operatiivista hoitoa
- Sosiaalisesti haittaava kuorsaus, BMI <28 ja asentohoito kokeiltu

Hammas-, suu- ja leukasairauksien poliklinikka

- Havaittu leukojen välinen epäsuhta esim. pieni alaleuka
- Purentaongelma hammaslääkärin arvion mukaan
- Läheteeseen tieto, onko tehty hampaiston oikomishoitoa